

"مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا"

«از این روی بر فرزندان اسرائیل مقرر داشتیم کسی که انسان بی گناهی را بکشد، مثله کشتن تمام انسان‌هاست و اگر موجب زنده شدن کسی شود، مثله زنده کردن همه انسان‌هاست»

سورة مبارکه ماعده، آیه ۳۲

علامه طباطبایی در توضیح این آیه (المیزان، ج ۴، ص ۳۵۵) می‌فرمایند: «خواهی پرسید که وجه ذلک در داستان فرزندان آدم چیست؟ در پاسخ می‌گوییم وجهش این است که این داستان، مخصوص پسران آدم (ع) نبوده و از طبیعت بشر خبر می‌دهد، طبیعتی که خاص پسران آدم نبوده بلکه طبع این نوع جاندار، یعنی انسان چنین است. انسان اگر دنبال هوی و هوس را بگیرد، قهراً کارش به حسادت و کینه ورزیدن به افراد منجر می‌شود و درصدد برمی‌آید که خلق خدا را به دلخواه خود از بین ببرد؛ مثلاً فرد محسود را بکشد. هر چند دوست یا برادر پدری و مادری او باشد».

صاحب نظران دلایل و عوامل زیادی را مؤثر بر فساد اداری- مالی می‌دانند که ریشه در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، حقوقی، مدیریتی و روانشناسی دارد و مبادله، نقض، سوء استفاده از قدرت، و پنهان کاری ابعاد مشترک فساد اداری مالی هستند. با توجه به کلام نورانی قرآن که از طبیعت بشر خبر می‌دهد، یعنی انسان چنین است که اگر دنبال هوی و هوس را بگیرد، اعمال مفسدانه از او سر خواهد زد. لذا در وهله اول باید موضوع نظام پرداخت در سازمان‌ها (پرداخت مبتنی بر عملکرد) از اهمیت به سزایی برخوردار باشد و تبعیض در پرداخت حقوق، توزیع فرصت‌های شغلی و ارتقای بین کارکنان، تشویق و تنبیه به کمترین میزان برسد. همچنین، نحوه نظارت در سازمان‌های دولتی، به خصوص فراهم نمودن بستر کنترل و نظارت دقیق، مستمر و به هنگام باید بازبینی شود تا زمینه عقلایی برای ارتکاب فساد اداری مالی کاهش یابد.

یک آیه، یک برداشت

حجت السلام فیروز اصلانی^۱، مهنار افشاری^{۲*}

^۱ مربی، گروه معارف اسلامی، دانشکده علوم پزشکی، مراغه، ایران

^۲ دانشجوی دکتری سیاست گذاری سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران